

VAN ONTVANGEN TOT INGEVULD: de dynamiek achter openstaande vacatures

Eind december 2012 telde de VDAB 44.195 openstaande vacatures in het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU)¹. Dit aantal is een momentopname. Het zegt weinig over de snelheid waarmee de vacatures worden ingevuld. Iets meer dan één vierde van deze vacatures werd ingevoerd in december zelf, 36% was meer dan drie maanden oud. Er zijn ook vacatures die nooit in een telling van de openstaande vacatures opgenomen worden: deze vacatures worden al afgehandeld in dezelfde maand als de maand van hun invoer. Achter het vrij stabiel aantal openstaande vacatures gaat dus een belangrijke dynamiek schuil, waarop we in deze Ontcijfert iets dieper willen ingaan.

Elke vacature staat ooit open voor ze ingevuld kan worden

Een vacature wordt door de werkgever zelf ingevoerd in het VDAB-systeem of gemeld aan de VDAB en door een consulent ingevoerd. In de maand van die invoer wordt de vacature geteld als ontvangen vacature. Eens ingevoerd en gepubliceerd staat de vacature open en is ze beschikbaar voor de werkzoekenden. Na sollicitaties, selecties en de aanwerving – maar ook bij een annulatie – wordt de vacature afgehandeld en afgesloten. Elke vacature, hoe vlot ook afgehandeld, is dus ooit een openstaande vacature. Dat een vacature open staat zegt niets over de moeilijkheidsgraad van de invulling ervan.

De mediaan van de looptijd van de vacatures is momenteel 53 dagen². Dat wil zeggen dat de helft van de vacatures afgehandeld wordt binnen 53 dagen na ontvangst, en voor de andere helft van de vacatures is meer dan 53 dagen nodig. Een afhandeling betekent een succesvolle plaatsing van een werkzoekende, maar kan ook een annulatie betekenen.

Een aantal redenen zijn: een rechtzetting in de vacature (bv. omwille van een typfout), de aanwerving is niet meer nodig (bv. vanwege economische redenen), of – in het slechtste geval – er kon geen geschikte kandidaat gevonden worden.

De telling van het aantal openstaande vacatures gebeurt op de laatste dag van de maand. Het is dus een momentopname. Gezien de mediaan van de looptijd van de vacatures (53 dagen), is het normaal dat de meerderheid van de vacatures, ook die zonder invulmoeilijkheden, minstens éénmaal bij de openstaande vacatures geteld worden. Lang niet alle openstaande vacatures kunnen dus 'niet of moeilijk invulbaar' genoemd worden.

Er zijn ook vacatures die nooit in een telling van de openstaande vacatures opgenomen worden: de vacatures die afgehandeld zijn in dezelfde maand als de maand van hun invoer. Deze vacatures hebben wel degelijk open gestaan, maar niet op het meetmoment. Zo werd meer dan één vierde van de ruim 18.000 nieuw ingevoerde vacatures in december 2011 in dezelfde maand ingevuld.

Twee derde van de openstaande vacatures is hooguit drie maanden oud

Laten we de dynamiek achter de momentopname even nader bekijken aan de hand van de cijfers van december 2012. In december 2012 heeft de VDAB 16.480 vacatures ontvangen. Op het einde van de maand telde de VDAB 44.195 openstaande vacatures. Dit aantal is een momentopname, en het zegt op zich weinig over de invulbaarheid van de vacatures.

Meer dan een vierde (26,4%) van deze openstaande vacatures is dus ingevoerd in december zelf. Dit zijn nog relatief jonge vacatures. Sommige ervan, vooral die van de laatste week van december, hebben eigenlijk nog maar nauwelijks de kans gehad om al ingevuld te geraken.

1. Er zijn meer soorten vacatures dan alleen die in het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU). Voor een overzicht verwijzen we naar de helppagina's van Arvastat : <http://arvastat.vdab.be/arvastat/admin/help/neccircuit.htm>.

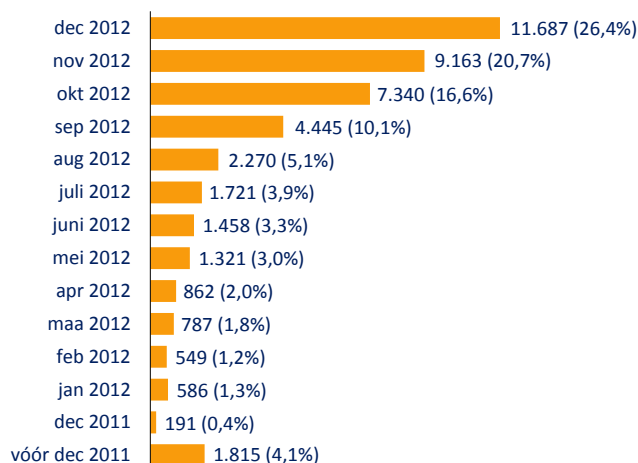
2. Berekend over de vacatures in het NECzU afgehandeld in de periode januari - december 2012.

Het vraagt immers tijd om een vacature te publiceren en bekend te maken, kandidaten uit te nodigen en te selecteren, gesprekken te voeren, en ten slotte de vacature af te handelen en af te sluiten³. Dit verklaart ook waarom het niet correct is het groot aantal openstaande vacatures aan te grijpen om te spreken van een mismatch op de arbeidsmarkt⁴.

De verdeling van de 44.195 openstaande vacatures van eind december 2012 over de maand van invoer is te zien in grafiek 1. 64% van de vacatures is maximaal drie maanden oud.

Toch blijft een beperkt aantal jobs erg lang open staan, sommige zelfs meer dan een jaar. Iets meer dan een derde van de vacatures (36%) is meer dan drie maanden oud, 17% is meer dan zes maanden oud, en 4,5% is al meer dan één jaar oud. De kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt speelt hier: werkgevers zoeken soms werknemers met competenties die schaars zijn op de arbeidsmarkt. Ondanks de hoge werkloosheid blijkt het toch moeilijk geschikte kandidaten te vinden en blijven vacatures langer open staan. Maar er spelen ook andere factoren. Soms meldt de werkgever zijn vacature ruim op voorhand om voldoende tijd te hebben voor zijn zoektocht. Tenslotte laten sommige werkgevers die voortdurend nieuwe mensen van hetzelfde profiel nodig hebben, hun vacature dossiers permanent open waarop dan telkens wanneer nodig bijkomende jobs ingevoerd worden.

Grafiek 1. De 44.195 openstaande vacatures van 31 december 2012 volgens maand van invoer, NECzU.

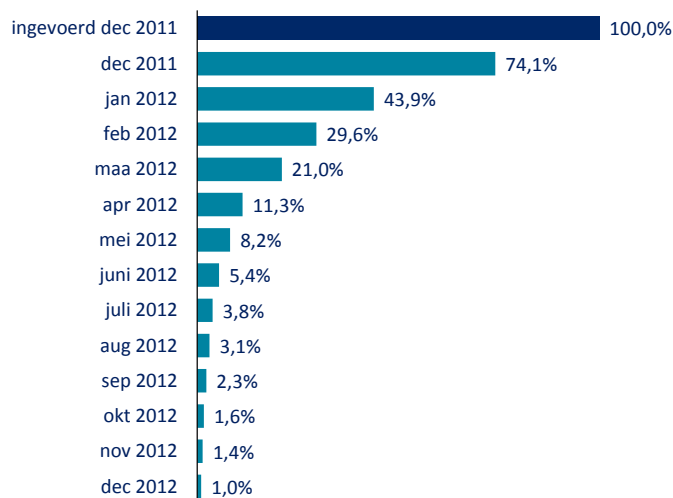
- Uiteraard spreken we hier 'in het algemeen'. De looptijden kunnen sterk verschillen naargelang het beroep. Er zijn beroepen waarvoor de vacatures wel op heel korte termijn ingevuld kunnen worden. Vacatures voor bijvoorbeeld kaderpersoneel staan veel langer open dan die voor bijvoorbeeld vuilnisophalers.
- Het aantal openstaande vacatures is niet de enige indicator van de mismatch op de arbeidsmarkt. De mismatch moet op basis van meer en andere gegevens (o.a. verschillen in gevraagde en aangeboden kwalificaties) aangetoond worden, die buiten het bestek van deze Ontcijfert vallen.

Meer dan de helft van de nieuwe vacatures is na twee maanden afgewerkt

En van de andere kant bekeken: hoe zit het met de vacatures die een jaar geleden ingevoerd zijn? Grafiek 2 toont in welke mate vacatures die ingevoerd werden in december 2011 (de donkergekleurde bovenste balk) de opeenvolgende maanden blijven open staan⁵. In december 2011 werden 18.441 vacatures ingevoerd. In dezelfde maand werden reeds 4.767 (25,9%) van die vacatures afgehandeld. Deze 4.767 vacatures kwamen nooit voor in een telling van de openstaande vacatures die pas op het eind van de maand gebeurd. De rest (13.674 of 74,1%) is nog openstaand op 31 december. Deze vacatures zijn dus hoogstens dertig dagen oud.

In de maanden na december 2011 wordt het aantal openstaande vacatures die in december 2011 ingevoerd zijn, alsnog kleiner. Vooral tijdens de eerste maanden is de afhandeling heel groot: eind januari 2012 is 56% afgehandeld, eind maart 2012 bijna 80%. Een jaar later, in december 2012, staan er nog 185 vacatures (1%) van december 2011 open.

Grafiek 2. Aandeel nog openstaande vacatures op het einde van elke maand van de 18.441 (100%) in december 2011 ingevoerde vacatures, NECzU.

- Het cijfer werd herberekend om conform te zijn met de huidige definitie van NECzU: vacatures voor zelfstandigen zijn verwijderd.

Conclusie

Het hoog aantal openstaande vacatures is geen indicatie van het aantal moeilijk of niet in te vullen vacatures. Het geeft enkel een beeld van de evoluerende vraag naar werknemers op de arbeidsmarkt, die sterk conjunctuurgebonden is.

Belangrijker is de mate en snelheid van invulling van deze vacatures. De helft van de vacatures is in minder dan 53 dagen ingevuld. Van de vacatures die in december 2011 ingevoerd zijn, is een groot deel (56%) tegen eind januari 2012 al afgewerkt. Aan de andere kant is er wel een kleine minderheid van vacatures die zeer langdurig of bijna permanent open staan.

Het terugdringen van de invullingstijd blijft een prioriteit van de VDAB, onder andere door via een wendbaar opleidingsaanbod de kwalitatieve match tussen werkzoekenden en vacatures te verbeteren, maar ook door een actieve bemiddeling arbeidsvraag en aanbod sneller met elkaar in contact te brengen.

Meer informatie:

VDAB, Studiedienst,
Keizerslaan 11, 1000 Brussel
Tel. 02 506 15 88
E-mail: studiedienst@vdab.be
www.vdab.be/trends/ontcijfert/

VDAB

samen sterk voor werk